

Súd: Okresný súd Humenné
Spisová značka: 8P/17/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8319200190
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 03. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubov Vargová
ECLI: ECLI:SK:OSHE:2021:8319200190.2

Uznesenie

Okresný súd Humenné v právnej veci: mal. O. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, za účasti matky: C. T., trvale bytom P. XXXX/X, XXX XX Y., Slovenská republika, obvykle bytom: X Y. O., F. XNA F., Veľká Británia o návrhu otca: W. D., bytom R. D. XX, XXXXXX K. Y., Holandsko, o zmenu súdneho rozhodnutia takto

rozhodol:

Okresný súd Humenné nemá právomoc na konanie vo veci mal. O. D. o zníženie výživného a konanie z a s t a v u j e .

odôvodnenie:

1. Otec mal. O. podal dňa 15.01.2019 na Okresný súd Humenné návrh na zmenu súdneho rozhodnutia Okresného súdu Humenné sp. zn. 19P/16/2015- 176 zo dňa 27.01.2016, ktorým navrhol aby súd predmetné rozhodnutie zmenil počnúc od 01.01.2019 tak, že do času nového rozhodnutia príslušného orgánu vo Veľkej Británii je povinný uhrádzať v prospech maloletej minimálne výživné a zároveň aby súd vyslovil, že nemá právomoc konať vo veci výživného mal. O. D. a túto právomoc prenecháva súdom oprávnenej, t. j. vo Veľkej Británii.

2. V návrhu uviedol, že v rozsudku 19P/16/2015 súd odôvodnil svoje rozhodnutie tým, že nadobudol platnosť Haagsky protokol o rozhodnom práve pre vyživovaciu povinnosť, ktorého platnosť je podmienkou, aby sa mohlo uplatňovať Nariadenie Rady ES č. 4/2009 o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone rozhodnutí, podľa ktorého mal Okresný súd Humenné splnené podmienky konať v tejto veci.

3. Ďalej otec mal. v návrhu poukázal na to, že Okresný súd Humenné v právnej veci úpravy jeho styku s mal. O. v konaní sp. zn. 10P/13/2016 rozhodol tak, že súdne konanie zastavil. Toto rozhodnutie súd odôvodnil tým, že podľa čl. 12 ods. 3 Nariadenia Rady ES č. 2201/2003 o právomoci a uznaní rozsudkov v manželských veciach, otázkach rodičovských práv a povinností ods. 1, rozhoduje súd, ak dieťa má s týmto členským štátom podstatnú väzbu na základe skutočnosti, že jeden z nositeľov rodičovských práv a povinností má obvyklý pobyt v tomto štáte. Súd konštatoval, že obvyklým pobytom mal. O. je Veľká Británia a preto rozhodol, že Okresný súd Humenné nemá právomoc na konanie v tejto veci.

4. Otec žiadal, aby súd vzhľadom na tieto dve rozdielne rozhodnutia vykonal dokazovanie, keďže v týchto totožných konaniach súd postupoval rozdielne, pričom obe rozhodnutia sa opierajú o Nariadenia rady o právomociach, uznávaní a výkone rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností, či vyživovacích povinností, pričom súd v jednej veci vyhlásil, že nemá právomoc konať a v druhej konal a rozhodol.

5. Navrhovateľ dal do pozornosti súdu, že dohoda o vystúpení Spojeného kráľovstva z EÚ upravuje otázky ďalšej platnosti aj nariadení, ktoré upravujú právomoc súdov v občianskych veciach (nariadenie EÚ č. 1215/2012). Na základe toho a na základe depozitárneho oznámenia Spojeného kráľovstva

do konca prechodného obdobia (31.12.2020) by Spojené kráľovstvo malo k 01.02.2020 pristúpiť k Haagskemu dohovoru o voľbe súdu.

6. V prvom rade súd považuje za potrebné uviesť, že vo vyššie uvedených prípadoch išlo o dve rozdielne konania (aj keď sa týkali tých istých účastníkov), ktoré sa spravovali dvomi rozdielnymi nariadeniami.

7. V konaní o zvýšenie výživného vedenom na Okresnom súde Humenné pod sp. zn. 19P/16/2015 súd postupoval podľa Nariadenia Rady (ES) č. 4/2009 o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone rozhodnutí a o spolupráci vo veciach vyživovacej povinnosti v spojení s Haagskym protokolom a Protokolom o rozhodnom práve pre vyživovaciu povinnosť, ktorými bola v čase začatia konania daná právomoc slovenských súdov pre konanie o vyživovacej povinnosti.

8. V konaní o úpravu styku vedenom pod sp. zn. 10P/13/2016 sa súd spravoval Nariadením Rady (ES) č. 2201/2003 o právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností. V tomto prípade právomoc na konanie slovenské súdy nemali.

9. Už z názvov oboch uvedených nariadení je zrejmé, že sa týkajú iných predmetov konania, keď podľa jedného ide o právomoc vo veciach vyživovacej povinnosti a u druhého o právomoc v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností. Súd teda v oboch prípadoch postupoval správne o čom svedčí napokon aj rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 5CoP/12/2016-214 zo dňa 23. júna 2016, ktorým bol potvrdený rozsudok Okresného súdu Humenné č. k. 19P/16/2015-176 zo dňa 27.01.2016.

10. V súčasnosti je však situácia iná a je spôsobená vystúpením Veľkej Británie a Severného Írska z Európskej únie.

11. Navrhovateľ podal návrh na zníženie výživného a odstúpenie právomoci slovenského súdu príslušným orgánom vo Veľkej Británii na súd dňa 15.01.2019, t. j. v tzv. prechodnom období a nakoľko ide primárne o návrh na zníženie výživného, t. j. ide o konanie vo veciach vyživovacej povinnosti, malo by sa na konanie aplikovať právo európskej únie a to konkrétne Nariadenie Rady (ES) č. 4/2009 o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone rozhodnutí a o spolupráci vo veciach vyživovacej povinnosti, ktoré sa medzi Slovenskom a Veľkou Britániou v prechodnom období stále aplikovalo.

12. Podľa článku 3 (Právomoc) Nariadenia Rady (ES) č. 4/2009 v členských štátoch je právomoc vo veciach vyživovacej povinnosti daná: a) súdu podľa miesta obvyklého pobytu odporcu, alebo b) súdu podľa miesta obvyklého pobytu oprávneného.

Podľa článku 8 (Obmedzenie možnosti konania) ods. 1 Nariadenia (ES) č. 4/2009 ak sa rozhodnutie vydalo v členskom štáte alebo haagskom zmluvnom štáte, v ktorom má oprávnený obvyklý pobyt, povinný nemôže začať konanie s účelom zmeniť toto rozhodnutie alebo získať nové rozhodnutie v žiadnom inom členskom štáte, pokiaľ má oprávnený naďalej obvyklý pobyt v štáte, v ktorom sa rozhodnutie vydalo.

Podľa článku 9 (Začatie konania na súde) Nariadenia (ES) č. 4/2009 písm. a) na účely tejto kapitoly sa konanie na súde považuje za začaté: a) momentom podania písomnosti, ktorou sa začína konanie alebo rovnocennej písomnosti na súd, za predpokladu, že navrhovateľ neopomenul následne prijať kroky, ktoré bol povinný prijať, aby zabezpečil doručenie písomnosti odporcovi, alebo b) ak sa písomnosť musí pred podaním na súd doručiť odporcovi, momentom jej prevzatia orgánom povereným doručovaním za predpokladu, že navrhovateľ neopomenul následne prijať kroky, ktoré bol povinný prijať, aby zabezpečil podanie písomnosti na súd.

Podľa článku 10 (Skúmanie právomoci) Nariadenia Rady (ES) č. 4/2009 ak sa začalo konanie na súde členského štátu vo veci, v ktorej nemá podľa tohto nariadenia právomoc konať, súd aj bez návrhu vyhlási, že nemá právomoc.

13. Podľa článku 127 Dohody o vystúpení Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska z Európskej únie č. 2019/C 66 I/01 - Rozsah pôsobnosti práva Únie uplatňovaného počas prechodného

obdobia - pokiaľ sa v dohode o vystúpení nestanovuje inak, právo Únie sa uplatňuje na Spojené kráľovstvo a v Spojenom kráľovstve počas prechodného obdobia.

14. Vyššie uvedené ustanovenie v praxi znamená, že vo veciach vyživovacej povinnosti bolo počas prechodného obdobia právnym nástrojom EÚ Nariadenie Rady (ES) č. 4/2009 o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone rozhodnutí a o spolupráci vo veciach vyživovacej povinnosti a v zmysle Dohody o vystúpení Spojeného kráľovstva z Európskej únie sa toto Nariadenie uplatňovalo v súvislosti so súdnymi konaniami začatými pred skončením prechodného obdobia. Po uplynutí prechodného obdobia sa právomoc súdov v konaniach začatých po skončení prechodného obdobia posudzuje podľa zákona č. 97/1963 Zb. o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom, resp. podľa vnútroštátneho práva Spojeného kráľovstva.

15. Podľa § 38a zákona č. 97/1963 Zb. právomoc slovenského súdu na konanie o výživnom je daná, ak má oprávnený alebo povinný bydlisko alebo obvyklý pobyt na území Slovenskej republiky.

16. Podľa článku 3 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku, ak sa právna vec nedá prejednať a rozhodnúť na základe výslovného ustanovenia tohto zákona, právna vec sa posúdi podľa toho ustanovenia tohto alebo iného zákona, ktoré upravuje právnu vec čo do obsahu a účelu najbližšiu posudzovanej právnej veci.

17. Podľa § 161 ods. 1 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku ak tento zákon neustanovuje inak, súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť (ďalej len „procesné podmienky“).

Podľa odseku 2 ak ide o nedostatok procesnej podmienky, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví.

18. Na základe uvedeného súd dospel k záveru, že nemá právomoc na konanie vo veci mal. O. D. o zníženie výživného a konanie zastavil.

19. Navrhovateľ podal návrh na zníženie výživného na Okresný súd Humenné dňa 15.01.2019. Návrh podával z adresy v Holandsku, kde má dlhodobo obvyklý pobyt, pričom tento návrh smeroval voči oprávnenej mal. O. D., ktorá má spolu s matkou dlhodobo obvyklý pobyt vo Veľkej Británii. Niet preto pochybností, že ide o konanie s medzinárodným prvkom, na ktoré je potrebné aplikovať príslušné medzinárodnoprávne predpisy, a nakoľko v čase podania návrhu na súd boli Slovenská republika i Veľká Británia členskými štátmi Európskej únie, najmä príslušné nariadenia Rady (ES).

20. V súvislosti s vystúpením Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska z Európskej únie vyvstali v konaní viaceré otázky. Návrh bol podaný na súd pred začatím tzv. prechodného alebo implementačného obdobia, ktoré sa začalo dátumom nadobudnutia platnosti Dohody o vystúpení Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska z Európskej únie (č. 2019/C 66 I/01), t. j. 1. februára 2020 a skončilo sa 31. decembra 2020.

21. Pred začatím tohto prechodného obdobia ako aj počas neho bolo vo veciach vyživovacej povinnosti aplikovateľným právnym nástrojom právo Európskej únie, konkrétne Nariadenie Rady (ES) č. 4/2009 o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone rozhodnutí a o spolupráci vo veciach vyživovacej povinnosti, ktoré sa v zmysle Dohody o vystúpení Spojeného kráľovstva z Európskej únie uplatňovalo v súvislosti so súdnymi konaniami začatými pred skončením prechodného obdobia.

22. V zmysle Nariadenia Rady (ES) č. 4/2009 právomoc vo veciach vyživovacej povinnosti je daná súdu podľa miesta obvyklého pobytu odporcu, alebo súdu podľa miesta obvyklého pobytu oprávneného. V danom prípade má oprávnená obvyklý pobyt od roku 2009 vo Veľkej Británii. Podľa nariadenia, ak sa rozhodnutie vydalo v členskom štáte alebo haagskom zmluvnom štáte, v ktorom má oprávnený obvyklý pobyt, povinný nemôže začať konanie s účelom zmeniť toto rozhodnutie alebo získať nové rozhodnutie v žiadnom inom členskom štáte, pokiaľ má oprávnený naďalej obvyklý pobyt v štáte, v ktorom sa rozhodnutie vydalo. V danom prípade bolo rozhodnutie vydané v Slovenskej republike, povinný - otec podal návrh na zmenu rozhodnutia na súde toho istého štátu, avšak oprávnená v tomto štáte, v ktorom sa rozhodnutie vydalo obvyklý pobyt nemá a preto sa nemôže povinný domáhať zmeny rozhodnutia na tomto súde a teda právomoc súdov Slovenskej republiky na toto konanie nie je daná. Prechodné

obdobie vystúpenia Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska z Európskej únie sa 31. decembra 2020 skončilo, na vzťahy medzi Slovenskou republikou a Veľkou Britániou sa tak vzťahuje zákon č. 97/1963 Zb. o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom, podľa ktorého na konanie o výživnom je daná právomoc slovenského súdu len vtedy, ak má oprávnený alebo povinný obvyklý pobyt na území Slovenskej republiky, čo v tomto prípade nie je splnené ani u jedného z účastníkov konania.

23. Vzhľadom k tomu, že súd dospel k záveru, že nemá právomoc na konanie v tejto veci nie sú tu splnené ani procesné podmienky konania, a keďže ide o taký nedostatok podmienky konania, ktorý nie je možné odstrániť v súlade s ust. § 161 Civilného sporového poriadku súd konanie zastavil.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Humenné.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).